

2016-06-17

N2015/07190/FJR

n.registrator@regeringskansliet.se

Remissyttrande angående skydds jakt på varg

Sveriges Jordägareförbund (härefter förbundet) har tagit del av remissen och har följande synpunkter att framföra.

Förbundet stödjer följande förslag:

- Valda delar av differentierade kriterier för bedömning av kriteriet "förhindra allvarlig skada"
- Valda delar av förslaget om gemensamma utgångspunkter kring hanteringen av närgångna vargar.
- Ökad användning av 23a § i Jaktförordningen för att bevilja skydds jakt
- att ändra på kravet "stor sannolikhet"
- att ändra på sekretessbestämmelserna för sökande av skydds jakt

Förbundet avstyrker följande förslag

- Att uppsatta rovdjursstängsel ska utgöra krav för att kunna bevilja skydds jakt.
- Att kostnader för skydds jakt inte i någon större utsträckning ska betalas av staten.
- En översyn av 28§ jaktförordningen i syfte att begränsa dess tillämpning
- Begränsning av polisens möjlighet att avliva stora rovdjur

Förbundet föreslår att:

- jaktförordningen förtydligas såtillvida att en skrivning införs som fastställer att utformningen av beslut om skydds jakt ska möjliggöra en effektiv skydds jakt
- skydds jakt anpassas till rådande bevarandestatus
- 28 § jaktförordningen ska ställas i relation till EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

Allmänt

Förbundet ser positivt på Naturvårdsverkets ambition att förbättra möjligheterna till skydds jakt på varg. En fungerande och effektiv skydds jakt är en grundförutsättning för en välfungerande vargförvaltning. Tyvärr föreslås ett flertal ytterligare utredningar innan förändringar kan genomföras. Detta är problematiskt eftersom det riskerar skapa en utdragen och lång process som fördröjer nödvändiga ändringar.

Skydds jakt i relation till EU:s stadga om grundläggande rättigheter

EU har genom artikel 17 i Stadgan om grundläggande rättigheter ett starkt egendomsskydd. Stadgan utgör EU-rättslig primärrätt och ska därför beaktas vid implementering, tolkning och tillämpning av Art- och habitatdirektivet. Förslagen gällande skydds jaktens utformning måste därför ställas i relation till egendomsskyddet. Egendom i detta fall avser t.ex. får eller hundar. Stadgan är av särskild vikt vid utformningen av 28§ i jaktförordningen. Dess nuvarande utformning kan med stor sannolikhet anses uppfylla stadgans egendomsskydd, medan en försvagning däremot sannolikt skulle strida mot den. Förbundet anser därför att det ska vara en självklarhet att kunna försvara sin egendom under pågående eller direkt förestående attack av varg.

Differentierade kriterier för allvarlig skada

Förbundet håller i princip med om fördelarna med differentierade kriterier för hur en allvarlig skada bedömas. Eftersom rovdjurspolitikens mål är att sprida ut vargstammen över ett större geografiskt område finns det fördelar med större möjligheter att bevilja skydds jakt inom vissa särskilt utsatta områden såsom områden med höga vargkoncentrationer. Men, förslaget kring dessa kriterier är för schablonmässigt och beaktar inte de faktiska kostnader som uppstår vid ett angrepp. Även om ett angrepp i sig är en mycket stor störning, så är det stor skillnad på om ett angrepp innebär ett eller tio dödade får. Förbundet finner det därför olämpligt att enbart se till antalet attacker utan antalet dödade tamdjur måste även beaktas. Generellt anser förbundet att kravet på antalet attacker borde sänkas.

Därtill avvisas förslaget om att göra rovdjursavvisande stängsel till en bedömningsfaktor vid skydds jaktbeslut, se mer nedan.

Utökad användning av 23a § jaktförordningen

Förbundet understöder starkt detta förslag. Sociala och ekonomiska intressen ska väga tungt vid bedömningen av skydds jaktansökningar. Detta understöds även av kommissionen som i svaret på en fråga från Europaparlamentet (E-3942/08) konstaterar följande:

“ The success of EU conservation policy with regard to large carnivores is very much dependent upon the attitudes of the local human population. Every effort must be made to achieve the right balance between the conservation objectives established under the directives and the legitimate concerns of the local people in relation to their own security as well as the loss of livestock, pets and game animals caused by the presence of large carnivores.”

Svar på parlamentsfrågor är bindande för kommissionen och här framförs en tydlig policy att människors oro ska tas på allvar. Av samma skäl bör även polisen ha kvar sin möjlighet att ta snabba beslut om avlivande av stora rovdjur.

Avsaknad av rovdjursavvisande stängsel

Viltförvaltningen bygger idag på grundförutsättningen att viltstammarna regleras genom jakt. Därför ersätts inte viltskador i någon högre utsträckning utan istället förväntas populationerna och därmed skadorna begränsas genom jakt. När det gäller fredat vilt, såsom varg, måste denna skadebegränsning i sin helhet falla på staten. Förslaget om att i vissa områden göra skydds jaktbeslut avhängiga förekomsten av rovdjursavvisande stängsel innebär i praktiken att kostnaden för fredat vilt överförs

från staten till den enskilda markägaren/tamdjursinnehavaren. Att tvinga fram sådan extrainvestering kan inte accepteras och strider med stor sannolikhet mot art. 17 i EU-stadgan. Än mer bekymmersamt blir det när det i ATL rapporteras att handläggningen av ansökning om uppförande av stängsel är långsam och att pengarna inte räcker till för att bevilja alla ansökningar. Tidigare studier har visat att en uppförande av rovdjursavvisande stängsel runt fårbesättningar i södra Sverige skulle kosta kring 1 miljard kronor. Idag är kostnaden troligen ännu högre. Dessutom leder rovdjursavvisande stängsel till förhöjda underhållskostnader, vilka för nuvarande inte ersätts. Vidare är rovdjursavvisande stängsel inte någon universallösning som innebär att vargars fårangrepp upphör, vilket även utredningen själv pekar på. Det finns åtskilliga exempel på varg som tar sig över, under eller förbi rovdjursavvisande stängsel. Därtill är det sällan alla hagar som hägnas in och dessutom är det inte säkert att en djurägare som arrenderar den mark han brukar i sin djurhållning får markägarens tillstånd att uppföra rovdjursavvisande stängsel.

Mot denna bakgrund är förslaget om att i vissa områden göra skyddsjaksbeslut avhängiga förekomsten av rovdjursavvisande stängsel sannolikt inte bara lagstridigt, utan också praktiskt ogenomförbart. Det avgörande vad avser stängsling, ska vara att tamdjurshållare ansvarar för att hålla tamdjuren inne – inte att hålla rovdjuren ute. Det senare måste vara samhällets ansvar. Med samma motivering är det även förbundets mening att det är staten som ska bära kostnaden för skyddsjakt.

Närgångna vargar

Förbundet ser det som positivt att utveckla arbetet gällande närgångna vargar. En förutsättning för en fungerande vargförvaltning är att människors oro tas på allvar och här kan ett utökat fokus på närgångna vargar vara en väg framåt. Men, förbundet ser även med oro på förslaget om ett flertal utvärderingar. Frågan om närgångna vargar är redan högaktuell och ytterligare utvärderingar innan åtgärder genomförs hotar fördröja hanteringen av denna angelägna fråga.

Effektiv skyddsjakt

Erfarenheterna från fjolårets skyddsjakt inom Sjungreviret visar på behovet av skyddsjaksbeslut utformade på ett sätt som möjliggör en effektiv skyddsjakt. Förbundet föreslår därför att 23§ kompletteras såtillvida att det införs en mening som säkerställer ovannämnda.

En effektiv skyddsjakt är viktig för bibehållen tilltro till förvaltningen men även för att kunna skydda sin egendom.

Skyddsjakt i relation till bevarandestatus

Vid avgörande om skyddsjakt ska beviljas eller inte så ska hänsyn tas till hur jakten beräknas påverka bevarandestatus. I Naturvårdsverkets utredning finns dock en brist eftersom den inte tar med i beräkningen att nuvarande rovdjursförvaltning bygger helt och hållet på Art- och habitatdirektivets bevarandestatus-begrepp. Det finns idag en definierad nivå för gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur på nationell nivå. Det nationella GYBS har sedermera omvandlats på regionalnivå genom förvaltningsnivåer. Om den regionala rovdjurspopulationen överstiger det regionala målet och det nationella satta målet för GYBS så borde det införas ett "snabbspår" för skyddsjakt inom dessa områden eftersom en skyddsjakt på enstaka individer inte kommer att hota GYBS. Därmed finns det heller inget behov av att pröva denna fråga.

Specifika kommentarer

4.5. Slutsatser, punkt 7

I denna hänvisas till Kommissionens motiverade yttrande om licensjakt på varg. Det bör framhållas att yttrandet uttryckligen avser licensjakt, inte skyddsjakt, varvid frågan om viltförvaltningsdelegationer inte är aktuell i detta sammanhang. Däremot har Kommissionen vid flertalet tillfällen, inom ramarna för överträdelseförfarandet, uttryckt åsikten att Sverige generellt borde utnyttja möjligheten till skyddsjakt i större utsträckning.

5.3 Slutsatser, punkt 6

Här konstateras att tätheten av fårgårdar är den faktor som korrelerar mest med antalet vargangrepp. På sidan 48 i utredningen konstateras dock att skadorna ökar i takt med att antalet vargar ökar och att två typer av områden har mest skador varav det ena är områden med hög koncentration av varg. Dessa konstateranden är sinsemellan motsägelsefulla och skulle behöva analyseras ytterligare.

6.1.2.1 Slutsats

Här konstateras att mer forskning behövs avseende skydds jaktens biologiska och ekologiska effekter på vargpopulationen samt acceptansen. I detta utelämnas helt bedömningen av hur skydds jakten, eller avsaknaden av den, påverkar markägaren.

6.2.2.2. Angrepp på hund

I första stycket konstateras att "antalet angrepp på hund trots allt är relativt begränsat". Förbundet vänder sig kraftigt mot denna tolkning. Det framgår inte att användningen av hund vid jakt har minskat pga vargförekomst i området vilket i sig innebär en ofrivillig inskränkning i jakträtten. Detta måste tas med som en faktor i analysen.

6.5.3. Slutsatser

Förbundet ser behov av ett allmänt övervägande av vilka metoder som är effektiva vid skydds jakt på varg samt hur dessa ska främjas.

7.2.2.2 Analys, s 91

I detta stycke konstateras att Finland genomfört omfattande samråd vid framtagandet av vargförvaltningsplanen. I stycket anges att skälet för detta var omfattande illegal jakt. Detta framstår som osannolikt. Diskussionen om illegal jakt i Finland har varit aktuell först de senaste åren och efter att den första förvaltningsplanen togs fram. Då det arbetet inleddes bestämdes det att omfattande samråd skulle hållas under ett års tid eftersom det sågs som en förutsättning för att skapa en förvaltningsplan accepterad av lokala sakägare. Förbundet ser detta som ett positivt tillvägagångssätt och ser allmänt ett behov av utökade samråd mellan myndigheter och markägare och andra sakägare i frågor som berör äganderätten.

7.5.4 Slutsatser, punkt 1

Det är idag känt att hot och trakasserier förekommer mot enskilda i samband med skydds jakt på varg. Eftersom detta redan är känt, och är sannolikt att fortsätta, finns det behov av att omgående ändra i sekretessbestämmelserna.

Sveriges Jordägareförbund

Jakob von Engeström
Ordförande jaktkommittén

Anders Grahn
Generalsekreterare